

Technologiniai pokyčiai, geopolitinis nestabilumas ir greitai kintančios rinkos sąlygos šiandien verčia įmones ieškoti naujų būdų, kaip išlikti konkurencingoms. Tokioje aplinkoje bendradarbiavimas tampa ne tik strategija, bet ir būtinybe – gebėjimas dalytis žiniomis, jungti skirtingas patirtis ir veikti kartu lemia, kurios organizacijos prisitaiko ir veikia sėkmingai, o kurios lieka nuošalyje.

Apie tai kalbėta spalio 30 dieną Kauno technologijos universitete (KTU) vykusiam renginyje „*Business Open Innovation Summit*“, subūrusiam verslo, mokslo ir viešojo sektoriaus atstovus. Susitikimo tikslas – aptarti, kaip atvirosios inovacijos gali kurti vertę, kai žinios ir patirtis peržengia organizacijų ribas.

„Pasaulyje gausu vertingų žinių, todėl neverta visko bandyti padaryti patiems. Geriau įsitraukti, atsiverti ir panaudoti kitų sukauptas žinias drauge su tomis, kurias jau turime patys“, – teigė renginyje dalyvavęs pats atvirųjų inovacijų koncepcijos kūrėjas, Kalifornijos universiteto Berklio Garwoodo verslo inovacijų centro vadovas prof. Henry Chesbrough.

KTU rektorius prof. Eugenijus Valatka, pabrėžė, kad inovacijos prasideda ne nuo technologijų, o nuo mąstymo būdo. Pasak jo, mažoms valstybėms stiprybę suteikia gebėjimas bendradarbiauti – būti atviroms, dalytis ir derinti skirtingus požiūrius siekiant bendros pažangos. Tokią kryptį, pasak rektoriaus, turėtų rinktis ir Lietuvos verslai.

Geras verslo modelis dažnai svarbiau nei pažangios technologijos

H. Chesbrough teigia, kad šiuolaikiniame, sparčiai kintančiame pasaulyje sėkmę lemia bendradarbiavimas ir ryšiai. Praėjus dviem dešimtmečiams nuo idėjos pristatymo, atvirųjų inovacijų paradigma vis dar meta iššūkį tradiciniam požiūriui, teigiančiam, jog įmonės turėtų pasikliauti vien savo vidiniais resursais.

Remdamasis pavyzdžiais iš farmacijos ir energetikos sektorių, prof. H. Chesbrough parodė, kaip atvirumas leidžia pramonės šakoms transformuotis ir klestėti. Jo teigimu, geresnis verslo modelis neretai yra svarbiau nei naujausių technologijų vystymas ir diegimas, nes sėkmė priklauso nuo to, kaip žinios pritaikomos, o ne nuo to, kur jos atsiranda.

Vis dėlto, atvirosios inovacijos – tai ne vien dalijimasis žiniomis. Tam, kad būtų galima taikyti šį principą, reikia aiškos struktūros ir strategijos – kuo dalytis, kam tai gali būti aktualu, o kada ir ką pasilikti organizacijos viduje. Pusiausvyra tarp atvirumo ir kontrolės lemia, kaip veiksmingai idėjos tampa realia verte.

„Jei norite sėkmingai taikyti atvirųjų inovacijų modelį, turite pradėti nuo atviro požiūrio. Reikia būti smalsiems ir tyrinėti mus supantį pasaulį, pripažįstant, kad vis dėlto visko nežinome“, – pabrėžė prof. H. Chesbrough.

Nors Lietuvoje atvirųjų inovacijų paradigma dar nėra plačiai žinoma, „*Business Open Innovation Summit*“ dalyviai pateikė sėkmingų pavyzdžių, kaip šis modelis spartina produktų kūrimą, taupo laiką ir stiprina visą inovacijų tinklą. Pavyzdžiui, taikant atvirųjų inovacijų modelį sveikatos priežiūros srityje, duomenimis grįstas bendradarbiavimas jau padeda kurti individualizuotą mediciną ir veiksmingiau gydyti retas ligas.

Tiesa, pasak renginio dalyvių, nors Lietuvos įmonės vis aktyviau įsitraukia į tarptautinį bendradarbiavimą, atsargus mąstymas vis dar riboja ambicijas: „Kartais lietuviai pernelyg drovūs – tarsi pasaulis baigtųsi Baltijos šalyse“, – teigė Andrius Ojeras, „Oracle Cloud“ regiono vadovas Baltijos ir Adrijos jūros šalims.

Atvirųjų inovacijų ekosistemos kūrimas Lietuvoje - nuo idėjų iki veiksmų

Renginyje dalyvavę mokslo, verslo ir universitetų atstovai aptarė svarbiausius veiksmus, kurių derėtų imtis, siekiant sustiprinti inovacijų ekosistemą Lietuvoje. Buvo pabrėžta, kad atvirosios inovacijos tinka ne tik didelėms korporacijoms – mažosios įmonės, universitetai ir viešosios institucijos taip pat gali apjungti savo išteklius bei kompetencijas.

KTU imasi pagrindinio vaidmens verčiant atvirųjų inovacijų viziją realybe. Kaip pažymėjo Strateginių partnerysčių prorektorė prof. Edita Gimžauskienė, steigdamas Atvirųjų inovacijų centrą, universitetas pereina nuo tradicinės žinių kūrimo misijos prie poveikio kūrimo. Ji pabrėžė, kad mokslo ir studijų atitikimas nacionaliniams prioritetams yra universiteto strategijos pagrindas, o inovacijos tiesiogiai skatina Lietuvos pažangą.

„Šiandienos universitetai privalo pereiti nuo idėjų formavimo prie jų įgyvendinimo, veikdami kaip atvira, atsakinga bei inovacijas skatinanti ekosistema, paverčianti idėjas realiomis partnerystėmis ir apčiuopiamais rezultatais“, – teigė E. Gimžauskienė.

KTU Atvirųjų inovacijų centras padės įmonėms rasti tinkamus partnerius, išbandyti idėjas realiomis sąlygomis ir sumažinti naujų technologijų bei verslo modelių diegimo riziką.

Verslams bus sudarytos galimybės bendradarbiauti su startuoliais, laboratorijomis ir įmonėmis, atitinkančiomis konkrečius jų iššūkius bei duomenų saugumo poreikius. Kartu jie galės naudotis KTU „M-Lab“ infrastruktūra – testuoti sprendimus realioje aplinkoje ir vertinti jų efektyvumą.

„Šio centro idėja – mums būti arčiau vieni kitų ir bendradarbiauti dar efektyviau“, – teigė prof. E. Gimžauskienė. Žvelgdama į ateitį, ji pabrėžė, kad KTU planuoja plėsti inovacijų tinklą Europoje ir kitais metais surengti pirmąjį Atvirųjų inovacijų forumą – platformą, kurioje bus dalijamasi patirtimi, eksperimentuojama su naujomis idėjomis, o moksliniai tyrimai virst realiais sprendimais.

